

**Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Çevresel Etki
Değerlendirme (ÇED) Alanında Kapasitesinin
Güçlendirilmesi için Teknik Yardım Projesi**

**Kitapçık B69
(Ek II – 37)**

**Arabalar ve Motosikletler için Kalıcı Yarış ve Test Parkurlarının
Çevresel Etkileri**

I. GİRİŞ

Bu belge arabalar ve motosikletler için kalıcı yarış ve test parkurlarının çevresel etkileri konusunda temel seviyede bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) alanında fikir sahibi olmak isteyenler ve planlanan yatırımların temel çevresel etkileri hakkında bilgilenmek isteyen halk, yatırımcı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile onların temsilcileri bu belgenin hedef kitesidir.

Bu belgeye konu olan tesisler ÇED Yönetmeliği'nin Ek-II listesinin,

- 34. Maddesi "Kapladığı alan 50.000 m² ve üzeri olan daimi kamp ve karavan alanları",
- 35. Maddesi "Temalı parklar, (50.000 m² ve üzeri alanda kurulmuş, bilim, kültür, doğa veya spor gibi herhangi bir temayı esas alarak müşterilere izleme, eğlenme ve bilgilenme hizmetleri sunan tesisler)" ve,
- 38. Maddesi "Golf tesisleri"

kapsamında yer almaktadır.

II. SEKTÖRÜN KISA TANITIMI

Yarış parkuru, araçların (arabalar, motosikletler vb.) yarıştırılması amacıyla inşa edilen bir tesistir. Yarış parkuru, parkurun kendisi ve yanında yer alan depo, park alanı / garajlar, servis alanları, yedek parça depoları, yakıt depolama tankları ve yakıt dağıtım sistemleri gibi tesislerden meydana gelmektedir. Test parkurları ise yeni üretilen araçların veya tamir edilen araçların test edilmesinde kullanılmaktadır. Test parkurları genellikle araç şirketlerine ait olup, araç tesislerinin yakınında yer almaktadır.

III. ÇEVRESEL ETKİLER

III.1. İNŞAAT ÖNCESİ VE İNŞAAT SÜRECİ

İnşaat öncesi ve inşaat faaliyetleri sırasında aşağıda belirtilen çevresel etkiler dikkate alınmalıdır:

III.1.1. Gürültü ve titreşim

- kalıcı yarış ve test parkurlarının kazı işlerinde ve inşaat işlerinde kullanılan makinelerden kaynaklı gürültü,
- inşaat faaliyetlerinin yarattığı trafikten kaynaklı gürültü (hafriyatın taşınması, inşaat malzemelerinin şantiyeye ulaştırılması, ekipmanların şantiyeye ulaştırılması vb.),
- Yarış parkurlarının veya test parkurlarının ve yan yolların, asfaltla kaplı alanların ve binaların inşaatında kullanılan makinelerden kaynaklı titreşim.

III.1.2. Hava kirliliği

- hafriyat ve tozlu yüzeylerin rüzgara maruz kalması ve/veya inşaat sahasında nakliye faaliyetlerinden kaynaklı toz emisyonu,
- inşaat makineleri ve trafikten kaynaklı kirlenici madde emisyonu (NO_x, PM₁₀ ile benzen ve benzeopirendir).

III.1.3. Atıklar

- hafriyat atıkları,
- yıkımdan kaynaklı hafriyat atıkları (inşaat sırasında mevcut bina/yapıların yıkımının gerçekleştirilmesi halinde) ,
- inşaat faaliyetleri sırasında oluşan tehlikesiz katı atıklar,
- inşaat faaliyetlerinden kaynaklı tehlikeli atıklar (boya ve/veya çözücü kalıntıları, kullanılmış yağ fitreleri, kontamine temizlik malzemeleri, atık yağlar ile inşaat makinelerinden kaynaklı hidrolik sıvılar vb.).

III.1.4. Toprak

- inşaat için işlenebilir toprakların kullanımı,
- kaza veya makine arızası nedeniyle toprak kirliliği,
- sahada önceki faaliyetler nedeniyle kontamine olmuş hafriyat toprağı,
- saha temizleme, toprak taşıma ve kazma faaliyetleri esnasında yağmur ve rüzgar nedeniyle toprak yüzeyinin erozyona uğraması.

III.1.5. Su

- şantiye tesislerinden kaynaklı evsel atıksu,
- temel çukurlarında biriken kirlili su (çoğunlukla askıda katı madde kirliliği).

III.1.6. Flora ve fauna, ekosistemler, korunan alanlar

- flora ve fauna üzerindeki etki (yerel duruma bağlı olarak),
- ekosistemler üzerindeki etki (yerel duruma bağlı olarak),
- korunan alanlar üzerindeki etki (yerel duruma bağlı olarak),
- peyzaj üzerindeki etki.

III.2. İŞLETME AŞAMASI

III.2.1. Hava kirliliği

Toz emisyonları (PM₁₀)

- Test edilen makine motorlarında ve hizmet aracı motorlarında yakıt (petrol, dizel) kullanımından kaynaklı toz,
- Lastik aşınmasından kaynaklı toz,
- Fren balatasının aşınmasından kaynaklı toz,
- Fosil yakıt (kömür, kok, ısıtma yağı vb.) kullanımından kaynaklı toz,
- Doğalgaz kullanımından kaynaklı toz.

Gaz halindeki bileşik emisyonları

- Test edilen makine motorlarında ve alanda bulunan motor servis araçlarında yakılan fosil atıklardan kaynaklı NO_x emisyonları,
- Kalıcı yarış parkuru ve test parkuru işletmesinde hizmet eden araç trafiğinden kaynaklı emisyonlar,
- Test edilen makine motorlarında ve alanda bulunan motor servis araçlarında yakılan fosil yakıtlardan kaynaklı benzen, benzopiren emisyonları.

III.2.2. Toprak

- toprağa kazayla yakıt sızması sonucu toprak kirliliği,
- yarış parkuru veya test parkuru kış bakımı / rutin bakım faaliyetleri sonucu toprak kirliliği.

III.2.3. Su

- Evsel atıksu oluşumu,
- Yarış parkuru veya test parkurunda, yan yollarda ve asfaltlanmış alanlarda (açık hava park alanları) biriken yağmur suyunda bulunan kirleticilerin yüzey sularını kirletme olasılığı.

III.2.4. Atıklar

- Yarış parkurları veya test parkurlarından kaynaklı evsel atıkların önemli bir etkisi olduğu düşünülmemektedir (yeterli kapasitede ve düzenli atık toplama faaliyetlerinin yürütüldüğü varsayılmıştır).
- Yarış parkurlarının veya test parkurlarının ve yan tesislerinin (iş alanları, depolama alanları, yakıt depolama tankları ve yakıt dağıtım sistemleri vb.) işletilmesi sonucu atık yağlar, fren hidrolik yağları, kullanılmış antifriz gazları, boyalar, kullanılmış aküler, kullanılmış lastikler, temizlik malzemesi kalıntıları gibi tehlikeli atıklar meydana gelmektedir.

III.2.5. Diğer etkiler (koku, ses, titreşim, elektromanyetik alan vb.)

- Parkurlarda kullanılan araçlardan kaynaklı gürültü emisyonu,
- Yarış/test parkurlarında lastiklerin yanması sonucu koku emisyonu,
- Yarış/test parkurları ve yan tesislerinden kaynaklı titreşim önemli bir etki olarak değerlendirilmemektedir.
- Yarış/test parkurları ve yan tesislerinin önemli bir elektromanyetik etkisi olması beklenmemektedir.

III.2.6. Enerji tüketimi

- Yarış/test parkurları ve yan tesislerinde gerçekleştirilen enerji tüketimi önemli bir etki olarak değerlendirilmemektedir.

III.2.7. Su tüketimi

- Yarış/test parkurları ve yan tesislerinde gerçekleştirilen su tüketimi önemli bir etki olarak değerlendirilmemektedir.

III.2.8. Hammade tüketimi

- Yarış/test parkurları ve yan tesislerinin işletilmesinde kullanılan tüm malzemeler yarış/test parkuru alanı dışında bulunan uzman şirketlerce hazırlandığından veya üretildiğinden, hammadde olarak değerlendirilmemektedir.

III.3. KAPAMA / İŞLETMEDEN ÇIKARMA

Kapama faaliyetleri sırasında aşağıda belirtilen çevresel etkiler dikkate alınmalıdır:

III.3.1. Gürültü ve titreşim

- test parkurlarının ve yan yolların, asfaltlanmış alanların, binaların yıkımında ve altyapı hafriyat işlerinde kullanılan makinelerden kaynaklı gürültü ve titreşim,
- kapama faaliyetlerinin (bina molozlarının, ekipmanların kaldırılması vb.) neden olduğu trafikten kaynaklı gürültü.

III.3.2. Hava kirliliği

- tozlu yüzeylerin rüzgara maruz kalması ve/veya kapama faaliyetlerinin yarattığı trafik sonucu toz emisyonu,
- test parkurlarının ve yan yolların, asfaltlanmış alanların, binaların yıkımında ve altyapı hafriyat işlerinde kullanılan makinelerden kaynaklı kirlenici emisyonu (NO_x, PM₁₀ ile benzen).

III.3.3. Atıklar

- ekipmanların ve teknolojilerin hizmet dışı bırakılmasının ve test parkurlarının ve yan yolların, asfaltlanmış alanların, binaların yıkılmasının sonucunda meydana gelen tehlikesiz atıklar,
- test parkurlarının ve yan yolların, asfaltlanmış alanların, binaların yıkımı sonucunda meydana gelen tehlikeli atıklar (genellikle yağ hidrokarbonları ile kontamine olmuş bina molozu) ve ekipman ile teknolojinin (atölye ekipmanları, yakıt depoları, yakıt sağlama sistemi, basınçlı hava kaynağı sistemi, bilişim ağları vb.) sökülmesi sonucunda meydana gelen tehlikeli atıklar (kullanılmış yağ filtreleri, kontamine temizlik malzemeleri, atık yağlar, hidrolik sıvılar vb.).

III.3.4. Su

- Şantiye tesislerinden kaynaklı evsel atıksular.

III.3.5. Toprak

- önceki faaliyetler sonucunda oluşmuş toprak kirliliğinin ortaya çıkması,
- kaza veya makine arızası nedeniyle oluşan toprak kirliliği.

IV. ÖZET

Yarış veya test parkurları ve yan tesislerin işletilmesine ilişkin başlıca çevresel etkiler aşağıdaki gibidir:

- gürültü emisyonu,
- trafikten kaynaklı hava kirliliği ve,
- tehlikeli atıklar.